

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра адміністративного права

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Адміністративна відповідальність: проблеми практики»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2023

Харків – 2023

Силабус навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність: проблеми практики» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2023. 14с.

Розробник:

Соловйова Ольга Миколаївна,
кандидатка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 11 від 2 червня 2021 р.)

Завідувач кафедри - Гаращук Володимир Миколайович, доктор
юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Адміністративна відповідальність: проблеми практики
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Соловійова Ольга Миколаївна, доцентка кафедри адміністративного права, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	067 5777 013
E-mail	o.m.soloviova@gmail.com
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://t.me/joinchat/SRqNCRJXmUg1trC3

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність адміністративної відповідальності, дається розуміння базових категорій інституту адміністративної відповідальності: адміністративне правопорушення та адміністративне стягнення. Аналізуються характерні ознаки адміністративного правопорушення та елементи його складу. Аналізується зміст і значення принципів адміністративної відповідальності, з урахуванням практики Європейського Суду з прав людини. Окреслюється коло суб'єктів, які уповноважені складати протокол про адміністративне правопорушення та розглядати відповідні справи, їх повноваження. Послідовно через стадійність розглядається порядок притягнення до адміністративної відповідальності, а також аналізуються проблеми, які виникають на практиці.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про правове регулювання порядку притягнення до адміністративної

відповідальності, вивчення підходів до розуміння сутності заходів адміністративної відповідальності – адміністративних стягнень та заходів впливу до неповнолітніх, вироблення основних умінь і навичок застосування законодавства у сфері регламентації провадження у справах про адміністративні правопорушення, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про інститут адміністративної відповідальності, загальні риси та особливості такого виду юридичної відповідальності;
- опанування інструментарієм інституту адміністративної відповідальності, базовими категоріями законодавства про адміністративну відповідальність та адміністративні правопорушення;
- визначення актуальних проблем інституту адміністративної відповідальності та напрямів сучасних наукових досліджень цього інституту;
- аналіз і дослідження прикладних проблем порядку притягнення до адміністративної відповідальності, накладання адміністративних стягнень;
- наведення характеристики видів адміністративних стягнень, аналіз їх сутності та спеціальних правил накладення;
- визначення стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення, окреслення повноважень органів, що складають протоколи про адміністративні правопорушення та розглядають відповідні справи;
- визначення прав й обов'язків особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, інших учасників провадження, юридичних наслідків їх недотримання;
- розвиток навичок і умінь застосування адміністративного

законодавства з урахуванням практики Європейського Суду з прав людини у справах про адміністративні правопорушення.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної
програми. Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: адміністративне право, основи публічного адміністрування, адміністративна процедура.

Кореквізити: цифрова трансформація публічного адміністрування, практикум з адміністративного судочинства.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1.1. Аналізувати та визначати сутність адміністративної відповідальності.

РН НД 1.2. Співвідносити між собою та розмежовувати кримінальну та адміністративну відповідальність, зокрема щодо правопорушень у сфері запобігання корупції та інших.

РН НД 1.3. Дискутувати зі складних правових проблем застосування європейських стандартів притягнення особи до юридичної відповідальності, зокрема до адміністративної відповідальності.

РН НД 1.4. Здійснювати дослідження правових засад провадження у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 1.5. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо принципів адміністративної відповідальності.

РН НД 1.6. Генерувати нові ідеї та використовувати механізми вирішення юридичних колізій у правовому регулюванні провадження у справах про адміністративні адміністративного законодавства.

РН НД 1.7. Аналізувати зміст та ознаки складу адміністративних правопорушень.

РН НД 1.8. Здійснювати порівняльно-правовий аналіз адміністративних стягнень з кримінальними покараннями за суміжні кримінальні і адміністративні правопорушення.

РН НД 1.9. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо загальних та спеціальних правил накладення адміністративних стягнень.

РН НД 2.1. Демонструвати розуміння змісту правового статусу органів, уповноважених складати протокол про адміністративне правопорушення та розглядати справи про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.2. Аналізувати змістовне наповнення етапів і стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.3. Визначати акти, які складаються на кожній стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.4. Визначати порядок фіксації адміністративних правопорушень.

РН НД 2.5. Демонструвати навички обрання стратегії поведінки в залежності від статусу учасника провадження у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.6. Визначати практичні проблеми обов'язкової участі прокурора в провадженнях у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.7. Визначати порядок розгляду справи про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.8. Розкривати зміст порядку оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення.

РН НД 2.9. Аналізувати сучасну практику виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення та вирішення проблем на практиці.

РН НД 3.1. Розробляти алгоритм застосування законодавства щодо адміністративних правопорушень, зафіксованих в автоматичному режимі, або за допомогою фото-,відео-фіксації.

РН НД 3.2. Демонструвати знання організаційно-правових засад притягнення до адміністративної відповідальності за адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, або за допомогою фото-,відео-фіксації.

РН НД 3.3. Розкривати особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, або за допомогою фото, -відео фіксації.

РН НД 3.4. Розкривати особливості складання документів в провадженнях у справах про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, або за допомогою фото, -відео фіксації.

РН НД 3.5. Визначати процедуру оскарження постанов у справах про правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, або за допомогою фото, -відео фіксації.

РН НД 3.6. Формувати власне бачення дотримання прав особи під час притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, або за допомогою фото, -відео фіксації.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Поняття, зміст та ознаки адміністративної відповідальності.	Поняття, зміст та ознаки адміністративної відповідальності.	6
2	Законодавство про адміністративну відповідальність.	Законодавство про адміністративну відповідальність.	6
3	Значення рішень	Значення рішень	6

	Європейського Суду з прав людини у справах про притягнення особи до адміністративної відповідальності.	Європейського Суду з прав людини у справах про притягнення особи до адміністративної відповідальності.	
4	Принципи адміністративної відповідальності, проблеми їх практичної реалізації.	Принципи адміністративної відповідальності, проблеми їх практичної реалізації.	6
5	Фіксація факту вчинення адміністративного правопорушення.	Фіксація факту вчинення адміністративного правопорушення.	6
6	Розгляд справи про адміністративне правопорушення.	Розгляд справи про адміністративне правопорушення.	8
7	Оскарження постанов про накладення адміністративних стягнень.	Оскарження постанов про накладення адміністративних стягнень.	8
8	Практичні проблеми виконання адміністративних стягнень.	Практичні проблеми виконання адміністративних стягнень.	7
9	Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі.	Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі.	7

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Поняття, зміст та ознаки адміністративної відповідальності.	Поняття, зміст та ознаки адміністративної відповідальності.	110
2	Значення рішень Європейського Суду з прав людини у справах про притягнення особи до адміністративної відповідальності.	Значення рішень Європейського Суду з прав людини у справах про притягнення особи до адміністративної відповідальності.	
3	Розгляд справи про адміністративне правопорушення.	Розгляд справи про адміністративне правопорушення.	

4.	-	Оскарження постанов про накладення адміністративних стягнень.	
----	---	---	--

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- робота над кейсами щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквіумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність: проблеми практики» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1984. № 51. Ст. 1122.
2. Кодекс цивільного захисту від 02.10.2012 № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010. *Офіційний вісник України*.

2010. № 92. Т. 1. Ст. 3248.

4. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.06. 2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text>.

5. Конвенція про захист прав людини і основ від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.

6. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

Література

Основна література

1. Адміністративна відповідальність: курс лекцій / за ред. О. В. Кузьменко. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 568 с.

2. Адміністративна відповідальність та провадження в справах про адміністративні правопорушення: навч. посібник / за заг. ред. О. В. Кузьменко. Київ: Центр учб. л-ри, 2016. 388 с.

3. Адміністративне деліктне законодавство: зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні / авт.-упоряд. О. А. Банчук. Київ: Книги для бізнесу, 2007. 912 с.

4. Братковський В. М. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: монографія. Львів: Галицька видавнича спілка, 2020. 204 с.

5. Коллер Ю. С., Собакарь А. О. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху: монографія. К. : «МП Леся», 2015. 204 с.

5. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 256 с.

6. Лук'янець Д. М. Інститут адміністративної відповідальності: проблеми практики. К.: Інститут держави і права ім. ВМ Корецького НАН України імені Корецького, 2001. 220 с.

6. Матіос А. В. Адміністративна відповідальність посадових осіб: монографія. Київ: Знання, 2007. 223 с.

7. Щокін Р. Г., Ковальчук А. Ю., Костенко І. В. Адміністративна відповідальність: навч. посібник; за заг. ред. М. Н. Курка. Київ: ДП Видавничий дім «Персонал», 2015. 148 с.

Додаткова література

1. Поштаренко О. Поняття, сутність та зміст адміністративної відповідальності в умовах нової парадигми адміністративного права. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 3. С. 174–179.

2. Федорова А. Отличие уголовного проступка от преступления и административного правонарушения. legea si Viata, Februarie. 2016. С. 148–151.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Єдиний державний реєстр судових рішень _____ -
<https://reyestr.court.gov.ua>.

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605:administrativna-protsedura&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність: проблеми практики» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі

накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з		

	певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати		35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс	не зараховано	0 – 34